

КЪМ ЧИТАТЕЛИТЕ

Уважаеми читатели,

Пред вас е първата книжка на сп. „Визуални изкуства и музика“ за 2021 г. Очерталата се в предишните броеве тенденция, списанието да е територия, върху която са представяни изследвания от различните области на изкуството, разпростиращи се върху широк времеви диапазон, намира продължение и тук. В броя са включени статии, в които анализираниите художествени явления са предимно от областта на пластичните изкуства и киното и са разположени във времевите граници от ранновизантийския период до настоящия момент. Пъстрата картина е допълнително обогатена от факта, че в част от публикациите фокусът е поставен върху взаимодействията на различните изкуства – там, където се осъществява синтез на изкуствата или пък произведенията имат в известен смисъл „хибриден“ характер, обединявайки белези на различните видове изкуства. Към тази група се отнасят текстовете на Ива Досева, Регина Далкалъчева, Весела Кучева и Анджеа Гоцис. В броя е обособена нова рубрика, посветена на проблеми, свързани с историята и теорията на културата, в която са включени статиите на Милена Георгиева и Гергана Мудова. Закриващата броя публикация е на Красимира Дренска, която представя своя индивидуална изложба, състояла се през юни 2021 г.

Статията на доц. Ива Досева е посветена на дешифрирането на програмата на стенописната украса в ранновизантийската епископска базилика във Филипопол. В центъра на проучването ѝ са фрагменти с „архитектурен“ характер, които свидетелстват, че стенописната украса е имитирала колониади. Авторката вижда в това, от една страна, характерното за античността имагинерно удвояване на обектите и пробиване на стенната повърхност, а от друга – допуск, че основната функция на стенописите е: „да „отварят“ в безкрайността сакралното пространство и да визуализират идеята, че то е Божи дом, вместилище на невместимото, в което Господ присъства невидимо и неописуемо“ (с. ...).

В текста на доц. Регина Далкалъчева, който засяга съвременните авторски издания за деца, подробно са анализирани различни словесно-визуални наративни структурни модели, в които словесната (текстовата) и визуалната (илюстративната) наративна реалност си партнират по специфичен начин и това „поражда сложни, неочаквани, експериментални взаимовръзки помежду им, категорично различаващи се от традиционно съществуващите при класическия подход на илюстриране на литературен текст“ (с. ...). Подчертан е и фактът, че ключова роля в картинната книга играе драматургичният подход, чрез който се изгражда многопластовият разказ.

Своеобразно продължение на текста на Р. Далкалъчева е статията на Весела Кучева, която разглежда спецификите на картинния роман като

форма на визуална адаптация на литературния текст. По-конкретно вниманието е насочено към авторското издание „Стъкленият град“ на Изабел Грийнберг, в което фрагменти от ранните текстове на сестрите Бронте и техният брат Патрик Брануел са преплетени с биографични моменти и фикционен разказ, като имагинерните и реалните истории се преплитат в своеобразен паракосмос (детайлно разработен въображаем свят).

Статията на Анджеа Гоцис е посветена на филмите, които се отнасят към жанра зрим звук. Авторката подчертава някои сходства между киното и музиката (движение във времето, движение на звуци и образи в ритъм), които правят възможно взаимодействието между тях. Успоредно е проследена и връзката на тези филми с живописата на модернизма.

Новосъздадената рубрика „Теория и история на културата“ започва със статия от проф. Милена Георгиева, в която тя представя излязлата неотдавна книга на Пламен В. Петров „Изкуство и власт в България през 70-те години на XX век“ (Университетско издателство „Св. Климент Охридски“) и споделя свои размисли върху повдигнатите от книгата проблеми. Монументалното изследване на П. Петров вече предизвика в някои медии бурни, но силно политизирани реакции и дори персонални нападки, далеч от етичния тон на една научна полемика. Милена Георгиева анализира в детайли текста на П. Петров, като се стреми да върне разговора в полето на научната дискусия, предлагайки и своята гледна точка към книгата. Тя отбелязва несъмнените приноси и достойнства на монографията, без да подминава оспорваните тези на автора и допълва някои съществени пропуски в текста.

В публикацията, посветена на връзките на българското изкуство с европейската и световната художествена сцена, Гергана Мудова разсъждава върху понятията модерно и съвременно, както и върху проблема център – периферия, като анализира тяхната проекция върху българската художествена действителност. Изводът, който прави, е че „докато изкуството на XX и XXI век се политизира, то не може да бъде разглеждано като елемент на всеки един културен модел, без да се отчитат конкретните отношения, заради които възниква.“ (с. ...).

Последната публикация в броя е на Красимира Дренска. В рубриката „Портфолио“ авторката представя самостоятелната си изложба „Орнаменти“, състояла се през юни тази година. Реализацията на експозицията е част от работата на К. Дренска по проекта „Орнамент – трансформация в хартия“, осъществен в рамките на Националната научна програма „Млади учени и постдокторанти“.

Пожелаваме приятно и ползотворно четене с настоящия брой на списанието!

От редакционната колегия